

Кәсіптік стандарт: «Бұрғылауды басқару (Мұнай және табиғи газ өндіруге септесетін қызметтер көрсету)»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Ұңғымаларды бұрғылау кезіндегі апат – өндірістік процестің бұзылуымен қатар жүретін жабдықтың, ұңғыманың (тау-кен қазбасының), құрылыстардың, түрлі құрылғылардың кенеттен жалпы немесе ішінара зақымдануы. Мұнай және газ ұңғымаларын салу кезіндегі апаттардың негізгі түрлері ұңғымадағы қашаулар мен турбобұрғылардың сынуы, бұрғылау құбырларының сынуы мен бұралуы және бұрғылау құралдары мен басқа заттардың ұңғымаға құлауы болып табылады. Өте жиі жою жөніндегі сапасыз және мезгілсіз жұмыстардың салдарынан аспаптың қысылып қалуы апатқа әкеп соғады.

2) Ұңғымаларды бекіту кезіндегі апат – шегендеу құбырларының секциясы немесе білікше түсірілген бұрғылау және шегендеу құбырлары бағанасының мерзімнен бұрын цемент ерітіндісімен қатып қалуы; ұңғыманы бекіту процесін және одан әрі өткізуді бұзатын шегендеу бағанасы секциясындағы ілме тораптарының істен шығуы немесе зақымдануы; тоспаның ашылуы, құбыр сыртындағы кеңістікте жеткіліксіз көтерілуі немесе бағанда цемент ерітіндісінің қалып қоюы

3) Бұрғылау бағанындағы апаттар – бұрандалы жалғау бойынша үзілу және аталған элементтердің ұңғымаға құлауы үшін салдарынан, дене бойынша тегіс учаскеде, құлыптық бұранда аймағында немесе дәнекерлеу тігісі бойынша сыну нәтижесінде ұңғымада бұрғылау бағанының элементтерін немесе оның бөліктерін (жетекші, бұрғылау және салмақты құбырлар, аударғылар, муфталар, құлыптар, орталықтандырығыштар, амортизаторлар, калибраторлар) қалдыру

4) Шегендеу бағанындағы апаттар – бұрандалы қосылыстар бойынша ажыратудан, құбырдың дәнекерленген тігісі мен денесі бойынша үзілуден, құбырдың денесі бойынша майысудан немесе жыртылудан, бағанды немесе оның бір бөлігін қысудан, құлатудан, цемент шыныаяқты бұрғылау кезінде құбырлардың, кері клапанның тоқтату сақинасының, бағыттаушы тығынның зақымдануынан туындаған немесе корпустың төменгі жағындағы жабдықтар элементтерінің дұрыс жұмыс істемеуі салдарынан түсірілетін, түсірілген немесе цементтелген шегендеу бағандарындағы не олардың бөліктеріндегі апаттар

5) Мұнайдың, газдың және минералданған сулардың авариялық шығарындылары – жоғары қысымдағы жерасты флюидтердің (қабат сулары, мұнай, газ, конденсат) айтарлықтай массаларының мұнай және газ ұңғымаларынан жер бетіне шығуы. Авариялық шығарындылар апаттық сипатқа ие болуы мүмкін және адам шығынымен ілесуі мүмкін. Авариялық шығарындылар кезінде қабат флюидтері ұңғымадағы барлық өткізгіш деңгейжиектерге енеді, олар еркін су алмасу аймағының суларымен, оның ішінде ауыз сумен араласады

6) Тоспа – қысқа, қалың қабырғалы, болат келтеқұбыр, ұзындығы шамамен 0,5 м, үстіңгі жағында шегендеу бағанының іргетасына бекіту үшін винтті бұрандасы бар. Тоспаның төменгі ұшында құлыптар мен қашау муфталарының ұңғымасының ортасына қарай бағыттау үшін ішкі қиғаш сызық бар. Тоспаның сыртқы қиғаштығы тоспаның ұшын іргелес бағандардың шегендеу құбырларының түйісі мен ұңғыма қабырғаларының кедір-бұдырлығының жанасуын жоюға арналған.

7) Еңбек қауіпсіздігі – жұмыс істейтін қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың әсерін болдырмайтын мұнай-газ өндірісі объектілеріндегі еңбек жағдайларының жай-күйі. Еңбек қауіпсіздігі еңбекті қорғау мақсатында жарақаттанудың, аурулар мен апаттардың алдын алу жөніндегі іс-шаралар кешенін орындаумен қамтамасыз етіледі. Қауіпсіз жұмыс жағдайларын жасау жөніндегі іс-шаралар еңбекті қорғау жөніндегі салааралық және салалық қағидаларға (техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі қағидаларына, санитариялық нормалар мен ережелерге) және оларға арналған нұсқаулықтарға, сондай-ақ жекелеген нұсқаулықтар мен нұсқаулықтарға сәйкес жүргізіледі.

8) Ұңғымаларды бұрғылау – келесі негізгі операциялардан құралатын ұңғымаларды салу процесі: тау жыныстарын бұрғылау құралымен бұзу арқылы ұңғыманы тереңдету, ұңғымадан қираған жынысты алып шығару, ұңғыманы тереңдету барысында ұңғыма оқпанын бекіту, ұңғыма оқпанынан өткен тау жыныстарына геологиялық және геофизикалық зерттеулер жүргізу, ұңғыма оқпанын салу соңында болат құбырлармен бекіту, ұңғыманы негізгі мақсатты орындауға дайындау

9) Бұрғылау бағанасы – ұңғыманы бұрғылау кезінде бұрғылау қашауын (тау жыныстарын бұзатын құрал) жер үсті жабдықтарымен (бұрғылау қондырғысымен) байланыстыратын сатылы білік. Бұрғылау бағанасы осьтік жүктемені жасау, айналуы қашауға беру (айналмалы бұрғылау), электр немесе гидравликалық (турбиналық бұрғылау) энергияны жеткізу, кенжарды тазарту және токсиндерді шығару үшін жуу сұйықтығын беру үшін қолданылады. Бұрғылау кезінде динамикалық және статикалық жүктемелер, 25 МПа дейінгі қысымның ауытқуы, 200°C дейінгі температура, агрессивті орта бұрғылау бағанына әсер етеді. Бұрғылау бағанасының беріктігі бұрғылау тиімділігін айтарлықтай айқындайды (әсіресе роторлық бұрғылау кезінде).

10) Бұрғылау құбырлары – бұрғылау ұңғымасына түсіруге және тау жыныстарын бұзатын құралды

көтеруге, айналым беруге, құралға осьтік жүктеме жасауға, жуу сұйықтығын ұңғыманың кенжарына тасымалдауға арналған бұрғылау бағанының негізгі құрамдас бөлігі

11) Бұрғыланғыштық – бұрғылау барысында тау жыныстарының бұзылуына төзімділігі. Бұрғылау жылдамдығымен бағаланады (уақыт бірлігінде өту). Бұрғыланғыштық тау жыныстарының тығыздығы, беріктігі, тұтқырлығы, қаттылығы, абразивтілігі артқан сайын нашарлайды, сонымен қатар минералдық құрамына, тау жыныстарының құрылымына және олар орналасқан термодинамикалық жағдайларға байланысты. Тау жыныстарын бұзатын құралдардың, бұрғылау әдістерінің әртүрлі түрлері үшін бұрғыланғыштық шәкілдері жасалды.

12) Бұрғылау мұнарасы – ұңғыма оқпанының үстіне орнатылған және құбырлар мен құралдарды ұңғымаға көтеруге және түсіруге арналған металл конструкция

13) Бұрғылау қондырғысы – ұңғымаларды бұрғылауға арналған жабдықтың толық жиынтығы

14) Бұрғылау қашауы – тау жыныстарын механикалық бұзу және жер асты қабаттарына біртіндеп енгізу үшін ұңғымаларды бұрғылауда қолданылатын, дөңгелек қималы тау-кен қазбасын түзетін құрал

15) Бұрғылау ерітіндісі – белгілі бір функциялары бар әртүрлі химиялық қосылыстардың дисперсті ортасы мен дисперсті фазасынан тұратын жуу агенті. Ерітіндінің функциясы – бұрғылау қашауы мен құралын салқындату және майлау, жарылған жынысты алып тастау және жынысты жер бетіне шығару, ұңғыма қабырғасының тұрақтылығын қамтамасыз ету, көмірсутектердің бөлінуін болдырмау үшін ұңғыманың кенжарына қажетті қысымды қамтамасыз ету

16) Шығарынды – кеңейтуші газдың энергиясына байланысты бұрғылау ерітіндісінің бір бөлігінің ұңғымадан қысқа мерзімді қарқынды түрде ығыстырылуы

17) Құбырсырты кеңістігі – ұңғыма қабырғалары мен шегендеу және бұрғылау бағанасы арасындағы сақиналы кеңістік. Пайдалануда құбырсырты кеңістігі сорғы-компрессорлық құбырлардың сыртқы беті мен шегендеу бағанасы арасындағы кеңістік деп аталады.

18) Ұңғыманы бұрғылай бастау – ұңғыманы кішкене ойықтан бастап үлкен диаметрлі бұрғылау қашауымен бұрғылай бастау

19) Қармау құралы – ұңғымадан қысылған бұрғылау бағанасын, оның жеке элементтерін, кенжар қозғалтқыштарын немесе бөгде заттарды шығарып алу үшін қолданылатын құрылғылар мен тетіктер

20) Шегендеу бағанасы – ұңғыманың ішкі бетін нығайту мақсатында, оны қаптау үшін қолданылатын болат құбырлар жүйесі. Шегендеу бағанасының элементтері мен ұңғыма оқпанының қабырғасы арасындағы сақина тәрізді кеңістікті цементтеу арқылы бекітіледі. Шегендеу бағанасының әрбір кезекті қамшысын орнатқан кезде ұңғыманың диаметрі азаяды, осылайша тұтастай алғанда баған телескоп түрінде болады. Құбырлар – стандартты ұзындығы 9 метр болатын және бұрандалы қосылыстармен бекітілген қамшы элементтері.

21) Қабылдағыштық – жұмыс агентін (су, газ, бу және т.б.) қабатқа айдау мүмкіндігін көрсететін айдау ұңғымасының сипаттамасы

22) Реологиялық қасиеттер – деформация мен ағу кезінде айқындалатын сұйықтықтардың қасиеттері

23) Ұңғыма – диаметрі оның тереңдігінен әлдеқайда аз деңгейжиекке кез келген бұрышта адамның кенжарға қол жеткізуінсіз жер бетінен немесе жер асты қазбасынан бұрғыланған дөңгелек қималы тау-кен қазбасы

24) Ұңғыма оқпаны – ұңғыманың басынан (сағасынан) түбіне (кенжарына) дейінгі, оның бүйір бетімен (қабырғасымен) шектелген кеңістік

25) Ұңғыманы цементтеу – бір қабаттан екінші қабатқа ағуды және ұңғыма қабырғасының бұзылуын, қабаттардың бөлінуін, флюидтердің (су, мұнай, конденсат, газ) бір қабаттан басқа қабаттарға ағып кетуін болдырмау үшін цементті шегендеу бағанасы мен ұңғыма қабырғасы арасындағы құбырсырты кеңістікке айдау процесі

26) Бұрғылау бағанының төменгі құрастырымы (ББТҚ) – қашауға берілген жүктемені ұстап тұруға, қашаудың дірілін азайтуға және бұрғылау бағанының осьтік деформациясын өтеуге арналған

27) Кенжарлық телеметриялық жүйелер (КТЖ) – жобалық деректерге толық сәйкестікте ұңғыманы жүргізуге және қосымша көтермей қашаудың кеңістіктегі ағымдағы орнын анықтау үшін арналған

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Бұрғылауды басқару (Мұнай және табиғи газ өндіруге септесетін қызметтер көрсету)

5. Кәсіптік стандарттың коды: B09100012

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

В Кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу

09 Кен өндіру өнеркәсібінде саласындағы қызметтер көрсету

09.1 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету

09.10 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету

09.10.0 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету

7. Краткое описание профессионального стандарта: Бұл кәсіптік стандартта ұңғымаларды бұрғылау мен салуды басқару, ұңғымалардың құрылысын қадағалау, бұрғылау қауіпсіздігін қамтамасыз ету, сондай-ақ ұңғымалар құрылысының техникалық, экологиялық және экономикалық параметрлерін бақылауды жүзеге асыру бойынша негізгі лауазымдардың жұмыс сипаттамалары мен еңбек функциялары келтірілген.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- ОРК
- 1) Бұрғылау (бұрғылау жұмыстары) жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК
 - 2) Ұңғымаларды бекіту жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК
 - 3) Ұңғымаларды бұрғылаудағы күрделі жұмыстар (күрделі жөндеу) жөніндегі инженер - 6 уровень
 - 4) Бөлім бастығы (өндіруші өнеркәсіп) - 6 уровень ОРК
 - 5) Бұрғылау жөніндегі супервайзер - 6 уровень ОРК
 - 6) Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК
 - 7) Бұрғылау ерітінділері жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК
 - 8) Бұрғылау жөніндегі директор - 7 уровень ОРК
 - 9) Бас инженер (өндіруші өнеркәсіп) - 7 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Бұрғылау (бұрғылау жұмыстары) жөніндегі инженер »:			
Топтың коды:	2147-1		
Қызмет атауының коды:	2147-1-001		
Кәсіптің атауы:	Бұрғылау (бұрғылау жұмыстары) жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 1.2 тарау Мамандықтардың лауазымдары § 45 Инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Бұрғылау жұмыстары жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бұрғылаудың технологиялық процесінің сақталуын бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұңғымаларды бұрғылау және бекіту режимдерін әзірлеу	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жаңа техника мен технологияны енгізу, оңтайландыру, өнертапқыштық, еңбекті нормалау жөніндегі жұмысқа қатысу 2. Технологиялық құжаттарды есепке алу және жүргізу	
Еңбек функциясы 1: Ұңғымаларды бұрғылау және бекіту режимдерін әзірлеу			

	Дағды 1: Жұмыстардың орындалуын бақылау және ұңғымаларды салудың белгіленген технологиясын сақтау	Машықтар: 1. Ұңғымаларды бұрғылау, цемент көпірлерін орнату, оларды сығымдау, бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтардың сапасы және т. б. бойынша жүргізілетін жұмыстардың сапасы мен технологиялық процестердің сақталуын бақылау. 2. Технологиялық бағдарламаларға, жоспарларға, кестелерге және ауысымдық-тәуліктік тапсырмаларға сәйкес ұңғымаларды салу барысын жедел реттеу. 3. Жұмыстарды қауіпсіз жүргізу және техникалық көлікті пайдалану. 4. Арнайы техника мен персоналдың үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету. 5. Қызметкерге жеке бекітілген бұрғылау қондырғысының жұмысын үйлестіру. 6. Жұмыстың үздіксіз орындалуын қамтамасыз ету және тоқтап қалуды азайту үшін жабдықтар мен қызметкерлердің уақтылы келуін үйлестіру.
		Білімдер: 1. Жабдықты пайдалануға және бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қойылатын талаптар. 2. Әр түрлі мақсаттағы ұңғымаларды салу және қайта құру техникасы мен технологиясы, технологиялық процестерді жобалау қағидаттары. 3. Ұңғыманы салудың технологиялық процесі (операция бойынша). 4. Бұрғылау жабдығын, бақылау-өлшеу аппаратурасын, аспапты техникалық пайдалану және қызмет көрсету қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Ұңғымаларды салу кезінде тоқтап қалудың, апаттар мен ақаулардың себептерін талдау	Машықтар: 1. Апаттар мен шиеленістер туындаған жағдайда жұмысты ұйымдастыру. 2. Апаттарды жоюға тікелей қатысу. 3. Апаттық жағдайдың дамуын шектеу және апаттық жағдайларды жою бойынша қажетті шаралар қабылдау. 4. Зардап шеккенге алғашқы көмек көрсету, жедел жәрдемді, авариялық қызметтерді, өрт күзетін шақыру бойынша шаралар қабылдау.
Қосымша еңбек функциясы 1: Жаңа техника мен технологияны енгізу, оңтайландыру, өнертапқыштық, еңбекті нормалау жөніндегі жұмысқа қатысу		Білімдер: 1. Бұрғылау жабдығын, бақылау-өлшеу аппаратурасын, аспапты техникалық пайдалану және қызмет көрсету қағидалары. 2. Бұрғылау кезіндегі техникалық ақаулардың, апаттар мен шиеленістердің себептері мен жағдайлары, олардың алдын алу және жою тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Бұрғылау және мұнара тұрғызу бригадаларының жұмысы, бұрғылау жабдықтары мен бұрғылау құралдарын пайдалану туралы деректерді жинақтау, өңдеу және талдау.
		Білімдер: 1. Бұрғылау жұмыстарының нормалары мен бағалары 2. Жаңа техника мен технологияны енгізу бойынша техникалық құжаттаманы жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы		

2: Технологиялық құжаттарды есепке алу және жүргізу	Дағды 1:		Машықтар:	
	-		1. Жабдықтардың жұмысын, қосалқы бөлшектер мен материалдардың шығынын есепке алуды жүргізу. 2. Объектілердің құрылысы бойынша бекітілген нысандар бойынша мәліметтер дайындау. 3. Ұңғымаларды бұрғылау бойынша есептілік жасау.	
			Білімдер:	
			1. Ұңғымаларды бұрғылауға арналған жобалау-өндірістік құжаттаманы әзірлеу талаптары мен тәртібі. 2. Өндірістік және есептік құжаттаманы жүргізу тәртібі мен қағидалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:		-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Аналитикалық ойлау Зейінділік Үлкен көлемдегі ақпаратпен жұмыс істеу қабілеті Өз бетімен жұмыс істей білу			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	5	Бұрғылау қондырғысының бастығы		
	5	Бұрғылау жөніндегі далалық инженер		
	5	Бұрғылау қондырғысының шебері		
	6	Бұрғылау бөлімінің бастығы		
	6	Бұрғылау жөніндегі супервайзер		
10. Кәсіптің карточкасы «Ұңғымаларды бекіту жөніндегі инженер »:				
Топтың коды:	2146-1			
Қызмет атауының коды:	2146-1-006			
Кәсіптің атауы:	Ұңғымаларды бекіту жөніндегі инженер			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6			
подуровень квалификации по ОРК:				
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 1.2 тарау Мамандардың лаузымдары § 45 Инженер			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:				
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:				
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Цементтеу жөніндегі инженер			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұңғымаларды бекіту процесін жүргізу және бақылау			
Еңбек функциялардың сипаттамасы				
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Цементтеу жұмыстарын жүргізу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру		
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұңғымаларды бекіту саласындағы отандық озық тәжірибені зерделеу, қорыту және тарату		
Еңбек функциясы 1:				

Цементтеу жұмыстарын жүргізу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру	Дағды 1: Ұңғымаларды бекіту жұмыстарын жүргізу	Машықтар:
		1. Цементтеу жұмыстарын жүргізу кезінде технологиялық жабдықтар мен техниканы неғұрлым ұтымды орналастыруды қамтамасыз ету. 2. Қабылданған жұмыс технологиясына сәйкес ұңғымаларды бекіту процесін бақылау. 3. Цементтеу жұмыстарын орындау кезінде жабдықтар мен көлік құралдарын пайдалануды қамтамасыз ету. 4. Цементтеу жұмыстарын жүргізу үшін материалдық құралдардың дайындалуын бақылау. 5. Ұңғымаларды бекіту кезінде апаттар мен шиеленістердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды енгізу. 6. Апаттық жағдайдың дамуын шектеу бойынша қажетті шаралар қабылдау.
		Білімдер:
		1. Ұңғымаларды бекіту жөніндегі жұмыстарды жүргізуді ұйымдастыру жөніндегі қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, әдістемелік, нормативтік нұсқаулықтар және басшылыққа алынатын басқа да материалдар. 2. Ұңғымаларды цементтеу, бекіту бойынша техникалық-технологиялық құжаттаманы әзірлеу, ресімдеу және жүргізу қағидалары. 3. Материалдар шығыстарының нормалары, оларды сақтау және тасымалдау ережелері. 4. Ұңғымаларды бекіту және олардың құрылымдары бойынша жұмыстарды жүргізу технологиясы. 5. Цементтердің физикалық-химиялық қасиеттері, ұңғымаларды цементтеуде қолданылатын химиялық реагенттердің тампондық ерітінділері және олардың өзгеруіне әсер ететін факторлар. 6. Ұңғымаларды бекіту бойынша отандық және әлемдік озық жұмыс тәжірибесі. 7. Ұңғымаларды бекіту жұмыстарын жүргізу кезінде қолданылатын технологиялық жабдықтар мен техниканың техникалық сипаттамалары. 8. Ұңғымаларды, жаңа техника мен технологиялық жабдықтарды бекітудің жаңа технологиялық процестерін сынау әдістемесі. 9. Тампонаждық материалдың қасиеттеріне зертханалық зерттеулер жүргізу әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Ұңғымаларды бекіту саласындағы отандық озық тәжірибені зерделеу, қорыту және тарату	Дағды 1: -	Машықтар:
		1. Ұңғымаларды бекітудің жаңа технологиялық процестерін зерттеу. 2. Жаңа технологиялық процесті таңдау.
		Білімдер:
		1. Ұңғымаларды бекіту бойынша отандық және әлемдік озық жұмыс тәжірибесі. 2. Ұңғымаларды, жаңа техника мен технологиялық жабдықтарды бекітудің жаңа технологиялық процестерін сынау әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Аналитикалық ойлау Зейінділік Проблемаларды шешуге кәсіби көзқарас Ұйымдастырушылық қабілет Өз бетімен жұмыс істей білу	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	2	Ұңғымаларды бекіту жөніндегі зертханашы-коллектор	
	4	Ұңғымаларды бекіту жөніндегі зертханашы-химик	
	6	Бұрғылау жөніндегі супервайзер	
11. Кәсіптің карточкасы «Ұңғымаларды бұрғылаудағы күрделі жұмыстар (күрделі жөндеу) жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2146-1		
Қызмет атауының коды:	2146-1-011		
Кәсіптің атауы:	Ұңғымаларды бұрғылаудағы күрделі жұмыстар (күрделі жөндеу) жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 1.2 тарау. Мамандардың лауазымдары § 45 Инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Ұңғымаларды бұрғылаудағы күрделі жұмыстар жөніндегі инженер Ұңғымаларға қызмет көрсету учаскесінің бастығы Суперинтендант Ұңғымаларды аяқтау және ұңғымаішілік жұмыстар жөніндегі учаске бастығы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бұрғылау барысында апаттар мен шиеленістердің алдын алу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Апаттар мен шиеленістердің туындауының алдын алу мақсатында берілген технологияның сақталуын бақылау 2. Ұңғымаларды салу және пайдалану кезінде апаттардың алдын алу бойынша профилактика жүргізу және профилактикалық карта жасау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Бағынысты қызметкерлердің еңбекті қорғау жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындауын және қызметкерлердің еңбекті қорғау туралы заңнама талаптарын сақтауын бақылау	
Еңбек функциясы 1: Апаттар мен шиеленістердің туындауының алдын алу мақсатында берілген технологияның сақталуын бақылау	Дағды 1: Шиеленістер мен апаттардың туындауының алдын алу мақсатында ұңғымаларды бұрғылау кезінде өндірістік тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз ету	Машықтар:	
		1. Күрделі, қауіпті жұмыстарды жүргізуге және апаттар мен шиеленістерді жоюға басшылық ету және тікелей қатысу. 2. Сазды ерітінділердің параметрлерін бақылау. 3. Мұнаралар мен құралдардың техникалық жай-күйін бақылау. 4. Шегендеу бағаларын терең ұңғымаларға түсіру. 5. Шығарындылар мен ашық атқымаларды жою. 6. Апаттар мен шиеленістер бойынша жұмыстар жүргізу.	

		Білімдер: 1. Сазды ерітінділердің параметрлерін бақылау әдістемесі. 2. Бұрғылау жабдықтарын, құрал-саймандар мен құрылғыларды техникалық пайдалану ережесі. 3. Бұрғылау жабдығының техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері және жұмыс режимі. 4. Өндірістік процестің технологиясы және күрделі бұрғылау жұмыстарын жүргізу. 5. Күрделі жағдайларда ұңғымаларды бұрғылау кезіндегі технологиялық объектілердің жай-күйін анықтау әдістері. 6. Күрделі жағдайларда ұңғымаларды бұрғылау кезінде технологиялық объектілердің жай-күйін анықтауға арналған параметрлерді бағалау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Қармау құралдары мен құрылғыларының техникалық жай-күйін бақылау	Машықтар: 1. Қармау құралдары мен айлабұйымдарының дұрыс сақталуын және пайдаланылуын бақылау. 2. Стандартты емес қармау құралы мен құрылғысын жасау. 3. Істен шыққан қармау құралдары мен құрылғыларын есептен шығаруға арналған құжаттаманы ресімдеу. Білімдер: 1. Есептеу әдістері және құрастыру негіздері. 2. Құрылымдық және басқа материалдардың қауіпсіздік қорын есептеу және тексеру. 3. Жабдықтарды, техникалық құрылғыларды және т. б. техникалық пайдалану ережелері 4. Қармау құралдары мен құрылғыларының техникалық сипаттамалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Ұңғымаларды салу және пайдалану кезінде апаттардың алдын алу бойынша профилактика жүргізу және профилактикалық карта жасау	Дағды 1: Шиеленістер мен апаттардың себептерін талдау, оларды жою бойынша шаралар қабылдау	Машықтар: 1. Ұңғымаларды күрделі жөндеу, апаттар мен шиеленістерді жою бойынша тапсырмалар жасау, олардың пайда болу себептерін зерделеу және талдау. 2. Апаттар мен шиеленістердің алдын алу жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлеу. 3. Жұмыс бригадаларын мұнай-газ көріністерінің алдын алу бойынша ұңғымаларды апатсыз жүргізуге үйрету. 4. Қажетті есептік құжаттама жүргізу. Білімдер: 1. Жұмыстарды қауіпсіз орындау нормалары, әдістері мен тәсілдері. 2. Шығарындылармен, ашық атқымалармен және басқа шиеленістермен күресу әдістері. 3. Апаттар мен шиеленістерді жою әдістері. 4. Бұрғылау ерітіндісін сіңірумен күресу әдістері. 5. Сіңіру аймақтарын оқшаулау үшін қоспалардың құрамы мен қолдану тәсілі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Бағынысты қызметкерлердің еңбекті қорғау жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындауын және қызметкерлердің еңбекті қорғау туралы заңнама талаптарын сақтауын	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптарын сақтауын бақылау. 2. Қызметкерлердің лауазымдық міндеттеріндегі сәйкессіздіктерді анықтау. 3. Анықталған сәйкессіздіктер бойынша құжаттама жасау.

бақылау		Білімдер:	
		1. Жұмыстарды қауіпсіз орындау нормалары, әдістері мен тәсілдері. 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері. 3. Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Аналитикалық ойлау Зейінділік Кәсіби қабілет Өз бетімен жұмыс істей алу Ұйымдастырушылық дағдыларға ие болу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Бұрғылау бөлімінің бастығы	
	6	Бұрғылау жөніндегі супервайзер	
	6	Бұрғылау жөніндегі инженер технолог	
12. Кәсіптің карточкасы «Бөлім бастығы (өндіруші өнеркәсіп)»:			
Топтың коды:	1322-0		
Қызмет атауының коды:	1322-0-051		
Кәсіптің атауы:	Бөлім бастығы (өндіруші өнеркәсіп)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 2-тарау. 1-бөлім. § 74 Өндірістік бөлім бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Бұрғылау бөлімінің бастығы Ұңғымаларды бұрғылау және аяқтау жөніндегі суперинтендант		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бұрғылау бойынша белгіленген жоспардың орындалуына басшылық жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Белгіленген бұрғылау жоспарын орындауға басшылық ету 2. Бұрғылаудың жаңа технологияларын енгізу	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұңғыма учаскесіндегі жұмыстарды бақылау және қауіпсіз басқару	
Еңбек функциясы 1: Белгіленген бұрғылау жоспарын орындауға басшылық ету			

Дағды 1: Өндірісті технологиялық құжаттамамен әзірлеу мен қамтамасыз етуге басшылық жасау және бақылау	Машықтар: 1. Өндірістің техникалық даярлығының қажетті деңгейін қамтамасыз ету, өндіріс тиімділігі мен еңбек өнімділігін арттыру, шығындарды (материалдық, қаржылық, еңбек) қысқарту. 2. Техникалық құжаттаманы (сызбаларды, ерекшеліктерді, техникалық шарттарды, технологиялық карталарды, регламенттерді, техникалық тапсырмаларды және т.б.) уақтылы дайындауды қамтамасыз ету. 3. Өндірісті техникалық құжаттамамен, материалдармен, жабдықтармен, құралдармен және т. б. уақтылы қамтамасыз етуді жедел бақылауды ұйымдастыру. 4. Материалдық - техникалық ресурстарды үнемдеу бойынша ұйымдастыру-техникалық іс-шараларды әзірлеу, материалдардың ұтымды жұмсалуды бақылау. 5. Ұңғымаларды салу кезінде бұрғылаудың, цементтеудің ұтымды әдістерін және технологиялық процестер режимдерінің оңтайлы параметрлерін белгілеу бойынша технологиялық ұсыныстарды әзірлеуге басшылық ету. 6. Ұйымды материалдық-техникалық қамтамасыз ету жөніндегі тапсырмаларды әзірлеуге басшылық жасау. 7. Бригадалар, учаскелер, цехтар үшін өндірістік бағдарламалар мен күнтізбелік кестелерді әзірлеуге басшылық ету. 8. Жуу сұйықтықтарын дайындауды, өңдеуді және тығыздауды жетілдіру жөніндегі параметрлер мен рецептураны әзірлеуге басшылық жасау. 9. Ұңғыма учаскесіндегі жұмыстарды басқару, оның ішінде бұрғылау процесі, ұңғыманы игеру, Ұңғымаларды күрделі жөндеу, ұңғымадағы технологиялық жұмыстар, ұңғыманы сынау жұмыстары. 10. Жұмыстарды тиісті жоспарлауды және персоналды жасақтауды қамтамасыз ету мақсатында бұрғылау мердігерінің персоналы мен қызмет көрсетушінің жұмысын бақылау.
---	--

	Білімдер: 1. Өндірістік тапсырмаларды жасау және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басшылыққа алынатын басқа да әдістемелік және нормативтік материалдар. 2. ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы. 3. Бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 4. Ұңғымаларды бұрғылаудың конструкциялары мен технологиялық параметрлерін әзірлеу талаптары мен тәртібі. 5. Ұңғымаларды бұрғылау, игеру және күрделі жөндеу, Бұрғылау станоктарының ұтымды қозғалысы бойынша өндірістік кестелерді әзірлеу талаптары мен тәртібі. 6. Ұңғымаларды салуға техникалық құжаттаманы (геологиялық - техникалық нарядтар, режимдік - технологиялық карталар және т.б.) әзірлеу талаптары мен тәртібі. 7. Ұңғымаларды бұрғылауға арналған жобалау-өндірістік құжаттаманы әзірлеу талаптары мен тәртібі. 8. Бұрғылау жұмыстарын жоспарлау, жобалау және қаржыландыру тәртібі. 9. Бұрғылау жұмыстарының нормалары мен бағалары. 10. Өндірістік және есептік құжаттаманы жүргізу тәртібі мен қағидалары. 11. Ұңғымаларды салудың, ұңғымадағы технологиялық жұмыстардың және бұрғылау қондырғыларын, ұңғымаларды күрделі жөндеу қондырғыларын қолдана отырып ұңғымаларды күрделі жөндеудің барлық аспектілері, жоғары қысымда және жоғары температурада жүргізілетін икемді сорғы - компрессорлық құбырлар, каротаж және арқан жұмыстары, сондай-ақ күкіртті қосылыстар ортасында жұмыс істеу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Ұңғымаларды салу бойынша жоспарлы көрсеткіштердің орындалуын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Мұнай және газ ұңғымаларын салу жөніндегі жұмыстардың өндірістік көрсеткіштерін талдау. 2. Бұрғылау көрсеткіштерін арттыру, апаттар мен шиеленістердің алдын алу, оларды жоюға кететін уақытты қысқарту бойынша технологиялық іс-шараларды әзірлеуге басшылық жасау және олардың орындалуын бақылау. 3. Ұңғымаларды бұрғылаудың белгіленген технологиясының сақталуын, ұңғымаларды бұрғылау, бекіту және игеру жөніндегі жұмыстарды жүргізу сапасын бақылау. 4. Компанияның басқа бөлімшелерімен ұңғымаларды бұрғылау және игеру жөніндегі жұмыстарды жоспарлауды үйлестіру. 5. Қызметкерлердің еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік техникасы қағидаларын, өндірістік және еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібі қағидаларын сақтауын бақылау. 6. Бұрғылаудың технологиялық процестерін жетілдіру бойынша неғұрлым перспективалы бағыттарды айқындау. 7. Қондырғылар мен жабдықтарды қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру. 8. Жаңа техниканың, материалдардың және технологиялық процестердің өнеркәсіптік сынақтарын ұйымдастыру. 9. Ұңғымаларды бұрғылау және айдау бөлімінің өндірісін оңтайландыру процесі.
		Білімдер: 1. Бұрғылау жұмыстарын өндіру технологиясының негіздері. 2. Мұнай және газ кен орындарын игеру саласындағы қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, әдістемелік, нормативтік және басқа да басшылыққа алынатын құжаттар. 3. Кәсіпорынның техникалық даму келешегі. 4. Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша басшылыққа алынатын құжаттар. 5. Бұрғылау жабдығының жұмыс істеу режимі. 6. Қауіпсіздік техникасы және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесі бойынша нұсқаулықтар (еңбекті қорғау мәселелерін басқару процесі, автокөліктегі қауіпсіздік, оқиғаларды тергеу және тіркеу процесі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Еңбек функциясы 2: Бұрғылаудың жаңа технологияларын енгізу	Машықтар: 1. Қол жетімді жаңа бұрғылау технологияларының өзгеруін бақылау, бағалау және енгізу. 2. Жаңа технологиялар үшін мүмкіндікті анықтау, шығындар бойынша ұсыныстар беру.
		Білімдер: 1. Ұңғымаларды бұрғылау әдістерінің технологиясы. 2. Ұңғымаларды бұрғылау техникасы мен технологиясы саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Ұңғыма учаскесіндегі жұмыстарды бақылау және қауіпсіз басқару		

	Дағды 1:		Машықтар:	
	-		1. Өндірісті техникалық құжаттамамен, материалдармен, жабдықтармен, құралдармен және т. б. уақытылы қамтамасыз етуді жедел бақылауды ұйымдастыру. 2. Ұңғыма учаскесіндегі жұмыстарды басқару, оның ішінде бұрғылау процесі, ұңғыманы игеру, ұңғымаларды күрделі жөндеу, ұңғымадағы технологиялық жұмыстар, ұңғыманы сынау жұмыстары. 3. Жұмыстарды тиісті жоспарлауды және персоналды жасақтауды қамтамасыз ету мақсатында бұрғылау мердігері персоналы мен қызмет көрсетушінің жұмысын бақылау. 4. Ұңғымаларды бұрғылаудың белгіленген технологиясының сақталуын, ұңғымаларды бұрғылау, бекіту және игеру жөніндегі жұмыстарды жүргізу сапасын бақылау. 5. Қызметкерлердің еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік техникасы қағидаларын, өндірістік және еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібі қағидаларын сақтауын бақылау. 6. Қондырғылар мен жабдықтарды қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру.	
			Білімдер:	
			1. Ұңғымаларды бұрғылау, игеру және күрделі жөндеу, бұрғылау станоктарының ұтымды қозғалысы бойынша өндірістік кестелерді әзірлеу талаптары мен тәртібі. 2. Өндірістік және есептік құжаттаманы жүргізу тәртібі мен қағидалары. 3. Қауіпсіздік техникасы және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесі бойынша нұсқаулықтар (еңбекті қорғау мәселелерін басқару процесі, автокөліктегі қауіпсіздік, оқиғаларды тергеу және тіркеу процесі).	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:		-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Өндірістік процесті ұйымдастыру және басқару Басқару және экономикалық міндеттерді қою Тапсырмалардың орындалуын бақылау			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	5	Бұрғылау қондырғысының бастығы		
	6	Бұрғылау жөніндегі супервайзер		
	7	Бас инженер		
13. Кәсіптің карточкасы «Бұрғылау жөніндегі супервайзер »:				
Топтың коды:	8100-0			
Қызмет атауының коды:	8100-0-060			
Кәсіптің атауы:	Бұрғылау жөніндегі супервайзер			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6			
подуровень квалификации по ОРК:				
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:				
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -	

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Бұрғылау жөніндегі үйлестіруші Бұрғылау жұмыстары учаскесінің бастығы Бұрғылау жөніндегі топ басшысы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бұрғылау процесінің технологиялық операцияларын басқару және бақылау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бұрғылау барысында барлық технологиялық операциялар бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және басқару 2. Бұрғылау және сервистік мердігерлердің жұмысын үйлестіру және басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Құжаттаманы, жұмыс жоспарларын уақтылы қалыптастыру және инциденттерді тергеу актілерін қалыптастыру 2. Мердігерлер мен мамандардың қауіпсіздік, қоршаған ортаны қорғау және экономикалық тиімділік талаптарын сақтауын қадағалауды қамтамасыз ету
Еңбек функциясы 1: Бұрғылау барысында барлық технологиялық операциялар бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және басқару	Дағды 1: Ұңғымаларды бұрғылау жөніндегі персонал мен жұмыстарға басшылық жасау	Машықтар:
		1. Бұрғылау бойынша белгіленген жоспарды орындау бойынша операцияларға басшылық жасау. 2. Өнімді қабаттарды ашу жөніндегі жұмыстарға басшылық жасау. 3. Ұңғымаларды бітеу бойынша жұмыстарға басшылық жасау. 4. Өндірістік объектілерден алынған бұрғылау жөніндегі ақпаратты талдау (геологиялық ақпаратты, пайдаланылатын өндірістік Қондырғылардың техникалық сипаттамалары жөніндегі ақпаратты, асқынулар жөніндегі қорытындыларды және басқа да есептерді қамтиды). 5. Қашауларды, химиялық реагенттерді, кенжарлық қозғалтқыштарды өңдеуді, көлбеу және көлденең ұңғымаларды өткізудің сапасын, бұрғылау ерітіндісін тазарту жабдықтарын қолдануды талдау. 6. Ұңғымада туындайтын стандартты емес жағдайларды талдау және шешу.
		Білімдер:
		1. Өндірістік тапсырмаларды жасау және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басшылыққа алынатын басқа да әдістемелік және нормативтік материалдар. 2. Ұңғымаларды бұрғылау, мұнай және газ кен орындарын игеру саласындағы қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, әдістемелік, нормативтік және басшылыққа алынатын басқа да материалдар. 3. Бұрғылауда технологиялық дайындықты ұйымдастыру. 4. Ұңғымаларды бұрғылау әдістерінің технологиясы және ұңғымаларды салу кезінде орындалатын жұмыс түрлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Ұңғымаларды бұрғылау кезінде өндірістік-технологиялық көрсеткіштердің орындалуын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Бекітілген бұрғылау бағдарламасына, жекелеген операцияларды жүргізуге арналған жоспарларға, сондай-ақ операцияларды жүргізуге бекітілген нормативтерге сәйкес ұңғыманы бұрғылауды қамтамасыз ету. 2. Ұңғыма ішіндегі барлық технологиялық операциялардың сапалы және қауіпсіз орындалуын қамтамасыз ету. 3. Барлық технологиялық операциялардың есептеулерін бақылау (ББТҚжәне шегендеу бағандарының құрылымы, гидравликалық есептеулер және т.б.). 4. Арнайы технологиялық процедуралар мен операциялардың жүргізілуін бақылау (бұрғыланғыштық сынағы, қабылдау сынағы, ұстау сынағы, КТЖ өлшемдерін алу, цемент көпірлерін орнату және т.б.). 5. Бекітілген сметаларға сәйкес ұңғымаларды салу мерзімдері мен сапасын бақылау. 6. Ұңғыма құрылысы бойынша есептілік жасау.
		Білімдер: 1. Жабдықты пайдалануға және бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қойылатын талаптар. 2.Бұрғылау жұмыстарының нормалары мен бағалары. 3.Ұңғымаларды бұрғылау техникасы мен технологиясы саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 4.Кәсіпорынның техникалық даму келешегі. 5.Өндіріс технологиясының негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Жобалау құжаттамасына сәйкес ұңғыманың құрылысын бақылау	Машықтар: 1. Ұңғымалардың құрылысын инженерлік-технологиялық бақылау. 2. Белгіленген бұрғылау технологиясын сақтай отырып, бұрғылау жұмыстарының барысын тұрақты және жедел бақылау. 3. Ұңғымаларды шегендеу бағаналарын түсіруге дайындауды бақылау және оларды бекіту жөніндегі жұмыстарға басшылық жасау. 4. Бұрғылау және игеру процестерінің апатсыз жұмыс істеуі жөніндегі іс-шаралардың орындалуын бақылау. 5. Бұрғылау бригадасын бақылау және материалдық-техникалық құралдармен қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі нұсқаулықтар мен басшылыққа алынатын басқа да материалдар. 2. Ұйымның өндірістік қуаттары, оның техникалық даму келешегі. 3. Өндірістік қуаттар және жабдықтың жұмыс режимі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Бұрғылау және сервистік мердігерлердің жұмысын үйлестіру және басқару		

	Дағды 1: Өндірістік объектілерде жұмыстарды орындау кезінде сервистік мердігерлерді бақылау	Машықтар: 1. Өндірістік объектілерде сервистік мердігерлердің жұмыс істеуіне басшылық жасау. 2. Көрсетілетін сервистік қызметтердің сапасы бойынша оқиғалар бойынша материалды тексеру және ұсыну. 3. Жүргізілетін жұмыстардың бұрғылау бағдарламасына, тереңдік/күн кестесіне сәйкестігін бақылау. 4. Өнеркәсіптік қауіпсіздік, қоршаған ортаны қорғау және еңбекті қорғау қағидалары мен нормаларының сақталуын қамтамасыз ету, персоналдың өндірістік және еңбек тәртібінің объектісінде сервистік мердігерлерді сақтауы.
		Білімдер: 1. ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы. 2. Ұңғымаларды салу бойынша жұмыстарды орындау кезінде техникалық ақаулардың, апаттардың, шиеленістердің, ақаудың пайда болу себептері, олардың алдын алу мен жою тәсілдері. 3. Ұңғымаларды салу техникасы мен технологиясы, бұрғылау жұмыстарын жобалау және жоспарлау саласындағы озық тәжірибе. 4. Экономика және өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 5. Техникалық құжаттаманы ресімдеу тәртібі. 6. Мұнара тұрғызу, ұңғымаларды бұрғылау және сынау технологиясы. 7. Бұрғылау жабдығы, құрал - саймандар және оларды техникалық пайдалану ережелері. 8. Ұңғымаларды салудың техникалық ережелері. 9. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Құжаттаманы, жұмыс жоспарларын уақтылы қалыптастыру және инциденттерді тергеу актілерін қалыптастыру	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Ұңғымада туындайтын стандартты емес жағдайларды талдау және шешу. 2. Көрсетілетін сервистік қызметтердің сапасы бойынша оқиғалар бойынша материалды тексеру және ұсыну. 3. Ұңғыма құрылысы бойынша есептілік жасау.
		Білімдер: 1. Өндірістік тапсырмаларды жасау және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басшылыққа алынатын басқа да әдістемелік және нормативтік материалдар. 2. Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі нұсқаулықтар мен басшылыққа алынатын басқа да материалдар. 3. Ұңғымаларды салу жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде техникалық ақаулардың, апаттардың, шиеленістердің, ақаудың пайда болу себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері. 4. Техникалық құжаттаманы ресімдеу тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 2: Мердігерлер мен мамандардың қауіпсіздік,		

қоршаған ортаны қорғау және экономикалық тиімділік талаптарын сақтауын қадағалауды қамтамасыз ету	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	1. Мердігерлер мен мамандардың қауіпсіздік, қоршаған ортаны қорғау және экономикалық тиімділік талаптарын сақтауын бақылау	
		Білімдер:	
		1. Экономика және өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері 2. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Тапсырмаларды орындаудағы дәлдік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Бұрғылау бөлімінің бастығы	
	6	Ұңғымаларды бұрғылаудың күрделі жұмыстары жөніндегі инженер	
	6	Бұрғылау жөніндегі инженер	
	6	Бұрғылау ерітінділері жөніндегі инженер	
	6	Ұңғымаларды бекіту жөніндегі инженер	
	6	Бұрғылау жөніндегі инженер	
	7	Бас инженер	
14. Кәсіптің карточкасы «Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2149-3		
Қызмет атауының коды:	2149-3-007		
Кәсіптің атауы:	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 1.2 тарау 30 § Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Гигиена және өндірісте еңбекті қорғау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2149-3-013 Қауіпсіздік техникасы жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерінің сақталуын бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіпорында қауіпсіздік техникасы жүйесін, қауіпсіздік техникасының ішкі нормалары мен ережелерін құру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және жүргізу 2. Кәсіпорындағы қауіпсіздік жағдайларын талдау 3. Кәсіпорында қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларын жасауды бақылау	

	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қауіпсіздік саласындағы анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаларды, еңбек қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын орындау үшін құрылымдық бөлімшелердің басшысына (жұмыс берушіге), басшыларына беру
Еңбек функциясы 1: Кәсіпорында қауіпсіздік техникасы жүйесін, қауіпсіздік техникасының ішкі нормалары мен ережелерін құру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және жүргізу	Дағды 1: Жұмыс орындарында еңбек жағдайларын ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Кәсіпорын басшылығының жекелеген технологиялық операцияларға өзгерістер енгізу, қауіпсіздік техникасына жауап беретін жабдықты баптау және сатып алу үшін қолданыстағы мемлекеттік қауіпсіздік ережелері мен нормалары бойынша консультациясы. 2. Кәсіпорынның басшы және жұмысшы персоналымен қауіпсіздік нормаларын зерделеу бойынша арнайы сабақтар өткізу. 3. Қабылданатын қызметкерлерге, жаңа өндірістік учаскелерге, жаңа өндірістік жабдықтарға жұмыс істеуге ауысатын қызметкерлерге қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтар өткізу. 4. Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайларын зерттеу. 5. Өнеркәсіптік қауіпсіздік қағидалары мен еңбек қауіпсіздігі нормаларының талаптарын бұзуға жол берген адамдарды жұмыстан шеттету.
		Білімдер:
		1. ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы. 2. Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. 3. Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайларын зерттеу әдістері. 4. Еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Кәсіпорынның өндірістік және техникалық бөлімшелерінің қауіпсіздік жүйесін құру және қолдау жөніндегі жұмысын үйлестіру	Машықтар:
		1. Қауіпсіздік техникасының бұзушылықтарын сәйкестендіру, бұзушылықтарды анықтау жөніндегі іс-шаралар кешенін әзірлеу, оларды жою жөніндегі нұсқаулықтарды талдау және беру. 2. Қауіпсіздік техникасы бойынша орындауға міндетті нұсқаулар беру. 3. Кәсіпорында қабылданған қауіпсіздік техникасы жүйесін өзгерту мүмкіндігі туралы, жаңа жабдықтар мен құрал-саймандардың, өндірістік операциялардың қауіпсіздік техникасы талаптарына сәйкестігі туралы қорытынды беру.
		Білімдер:
		1. Ұйым өнімдерін өндірудің негізгі технологиялық процестері. 2. Есептеу техникасы, телекоммуникация және байланыс құралдары. 3. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Кәсіпорындағы қауіпсіздік жағдайларын талдау		

	Дағды 1: Тәуекел дәрежесін талдау	Машықтар: 1. Кәсіпорындағы қауіпсіздік техникасы жүйесін бұза отырып орындалатын өндірістік операцияларды тоқтата тұру туралы талап беру. 2. Түзету іс-шараларының жоспарын әзірлеу, оларды өткізу мерзімдерін үйлестіру және айқындау. 3. Травматикалық фактордың дамуын және басқа адамдарға әсерін болдырмау үшін шұғыл шаралар қабылдау. 4. Жұмыскерлердің өмірі мен денсаулығы үшін қауіпті жағдайларда жекелеген учаскелерде, машиналарда, механизмдер мен станоктарда жұмыс жүргізуге тыйым салу.
		Білімдер: 1. Еңбекті қорғау бойынша отандық және шетелдік озық тәжірибе. 2. Жабдықтың техникалық жай-күйінің қауіпсіз жұмыс жүргізу талаптарына сәйкестігін бақылау қағидалары мен құралдары. 3. Қызметкерлерді қауіпсіздік талаптары туралы ақпараттандыру әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Өндірістегі жазатайым оқиғаларды тергеуді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Тергеу жүргізу үшін қажетті жағдайлар жасау кезінде комиссияда жұмыс істеу. 2. Тергеу жүргізу (оқиғалардың сызбаларын, карталарын жасайды, сауалнамалар жүргізеді, өлшеулер жүргізеді, нұсқама журналдарынан үзінді көшірмелер дайындайды), сарапшыға (мемлекеттік инспекторға) көмек көрсету. 3. Жазатайым оқиғаны тергеу басталғанға дейін оның оқиға кезіндегі жағдайының сақталуын қамтамасыз ету (сақтау мүмкін болмаған немесе оған жол берілмеген жағдайда-қалыптасқан жағдайды тіркеуді ұйымдастыру) 4. Зардап шеккенге алғашқы медициналық көмекті ұйымдастыру және қажет болған жағдайда оны денсаулық сақтау мекемесіне жеткізу.
		Білімдер: 1. Өндірістегі жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеруді жүзеге асыру, осындай тергеп-тексерудің нәтижелерін ресімдеу қағидалары. 2. Жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Кәсіпорында қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларын жасауды бақылау	Дағды 1: Өндіріс процесінде еңбекті қорғау жөніндегі қолданыстағы нормалардың, ережелер мен нұсқаулықтардың, еңбек қауіпсіздігі стандарттарының сақталуын бақылау	Машықтар: 1. Мемлекеттік қадағалау органдарының нұсқамаларын, сондай-ақ жаңа және реконструкцияланатын өндірістік объектілердің жобаларын орындау, оларды пайдалануға қабылдауға қатысу. 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастырудың бірыңғай тәртібіне әдістемелік басшылық жасау. 3. Белгіленген нысандар бойынша және тиісті мерзімдерде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі есептілікті жасау.

		Білімдер: 1. ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы. 2. Еңбекті қорғау жөніндегі іс-шаралардың орындалуы туралы есептілікті жасау тәртібі мен мерзімдері. 3. Еңбекті қорғау жөніндегі насихат пен ақпараттың әдістері мен нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Тиісті қызметтердің жабдықтардың, машиналар мен механизмдердің жай-күйін қажетті сынау мен техникалық куәландырудың уақтылы жүргізілуін бақылау	Машықтар: 1. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың параметрлерін өлшеу кестелерін сақтау. 2. Мемлекеттік қадағалау және бақылау органдарының қолданыстағы нормалардың, еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтардың, өндіріс барысында, сондай-ақ жаңа және реконструкцияланатын өндірістік объектілердің жобаларында еңбек қауіпсіздігі стандарттарының сақталуын ұйғарымдарын орындау, оларды пайдалануға қабылдауға қатысу. 3. Техникалық құралдарды, жабдықтарды, машиналар мен механизмдерді пайдалануға немесе өндірісте қолдануға қабылдау. 4. Анағұрлым жетілдірілген конструкцияларды, қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың әсерінен қорғау техникасын, сақтандыру және бұғаттау құрылғыларын, басқа да қорғау құралдарын әзірлеу және енгізу туралы ұсыныстар дайындау және енгізу. Білімдер: 1. Ұйымда қолданылатын жабдықты пайдалану ерекшеліктері. 2. Жабдықтың техникалық жай-күйінің қауіпсіз жұмыс жүргізу талаптарына сәйкестігін бақылау қағидалары мен құралдары. 3. Кәсіпорындарда қауіпсіздік ережелері мен нормаларын әзірлеуге қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Қауіпсіздік саласындағы анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаларды, еңбек қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын орындау үшін құрылымдық бөлімшелердің басшысына (жұмыс берушіге), басшыларына беру	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Кәсіпорын басшылығының жекелеген технологиялық операцияларға өзгерістер енгізу, қауіпсіздік техникасына жауап беретін жабдықты баптау және сатып алу үшін қолданыстағы мемлекеттік қауіпсіздік ережелері мен нормалары бойынша консультациясы. 2. Қауіпсіздік техникасы бойынша орындауға міндетті нұсқаулар беру. 3. Түзету іс-шараларының жоспарын әзірлеу, оларды өткізу мерзімдерін үйлестіру және айқындау. Білімдер: 1. Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. 2. Қызметкерлерді қауіпсіздік талаптары туралы ақпараттандыру әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Аналитикалық ойлау Зейінділік Проблемаларды шешуге деген кәсіби көзқарас Ұйымдастырушылық қабілет Өз бетімен жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:

кәсіптермен байланыс:	6	Бұрғылау бөлімінің бастығы	
	5	Бұрғылау жөніндегі далалық инженер	
	5	Бұрғылау қондырғысының механигі	
	5	Бұрғылау қондырғысының шебері	
	5	Бұрғылау қондырғысының бастығы	
15. Кәсіптің карточкасы «Бұрғылау ерітінділері жөніндегі инженер »:			
Топтың коды:	2147-1		
Қызмет атауының коды:	2147-1-002		
Кәсіптің атауы:	Бұрғылау ерітінділері жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 1.2 тарау Мамандардың лауазымдары § 45 Инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бұрғылау барысында бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтардың сапасын бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бұрғылау барысында бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтардың жай-күйі мен сапасын бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Бұрғылау барысында бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтардың жай-күйі мен сапасын бақылау			

Дағды 1: Бұрғылау ерітіндісінің сапасын бақылау	Машықтар: 1. Бұрғылау ерітіндісін талдау. 2. Бұрғылау ерітінділерінің әртүрлі жүйелерімен жұмыс. 3. Стандарт бойынша бұрғылау ерітінділеріне зертханалық сынақтар жүргізу. 4. Өзгеру тенденцияларын анықтау және ластаушы заттарды анықтау үшін бұрғылау ерітіндісін сынау. 5. Геологиялық-техникалық наряд талаптарын ескере отырып, бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтардың рецептураларын таңдау. 6. Бұрғылау параметрлерін оңтайландыру үшін химиялық өңдеу әдістерін анықтау. 7. Бұрғылау ерітіндісімен немесе ұңғыма оқпанымен байланысты проблемалардың көздерін анықтау. 8. Бұрғылау ерітіндісін сынау кезінде алынған мәліметтерді түсіндіру. 9. Бұрғылау ерітіндісін дайындау және өңдеу, химиялық реагенттермен жұмыс істеу жөніндегі нұсқаулықтарды жасау. 10. Бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтарды дайындау және өңдеу технологиясының өзгеруіне байланысты техникалық құжаттамаға өзгерістер енгізу. 11. Бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтарды химиялық талдау зертханашыларының жұмысын бақылау.
	Білімдер: 1. Ұңғымаларды бұрғылаудың тау-кен-геологиялық шарттары. 2. Жұмыс ауданының геологиясы туралы жалпы мәліметтер. 3. Бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қатысты ұйымдастыру-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 4. Бұрғылау жұмыстарының нормалары мен бағалары. 5. Бұрғылау түрлері мен әдістері, ұңғыманың мақсаты мен дизайны. 6. Ұңғымаларды бұрғылау және сынау сапасына қойылатын геологиялық-техникалық талаптар. 7. Химиялық реагенттер мен материалдар мен жуу сұйықтықтарына қойылатын техникалық талаптар, жуу бағдарламаларын жазу технологиялары. 8. Бұрғылау ерітіндісін дайындау және өңдеу кезіндегі технологиялық процестер. 9. Нақты геологиялық-техникалық жағдайларда бұрғылау ерітінділері мен химиялық реагенттерді пайдалану тиімділігі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: -

Дағды 2: Бұрғылау ерітіндісінің параметрлерін бақылау	Машықтар: 1. Бұрғылау ерітіндісінің қасиеттерінің жай-күйін бақылау. 2. Бұрғылау құрылғысындағы бақылау - өлшеу аспаптары мен тазарту құрылғыларының жай-күйін бақылау. 3. Бұрғылау барысында бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтарды дұрыс және уақтылы өңдеуді бақылау. 4. Тәуекелдерді азайту және бұрғылау ерітіндісімен байланысты мәселелерді жою үшін бұрғылау жұмыстарын күнделікті бақылау. 5. Бұрғылау аралықтары бойынша салмақ пен химиялық реагенттердің шығынын талдау. 6. Бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтардың параметрлерін бақылау өлшемдері және ұңғымаларды өткізудің геологиялық - техникалық шарттарына сәйкес оларды жүргізу мерзімдерін белгілеу. 7. Мұнайдың реологиялық және басқа қасиеттерін реттеу әдістері. 8. Бұрғылау ерітіндісін өңдеу кезінде бұрғылау персоналын басқару. 9. Ерітіндіні дайындауды, өңдеуді және ауырлатуды жетілдіру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және енгізу. 10. Бұрғылау ерітінділері мен арнайы сұйықтықтарды өңдеу кезінде бұрғылау бригадаларына нұсқама жүргізу. Білімдер: 1. Бұрғылау кезіндегі техникалық ақаулардың, апаттар мен шиеленістердің себептері мен жағдайлары, олардың алдын алу және жою тәсілдері. 2. Бұрғылау жабдығын, бақылау-өлшеу аппаратурасын, аспапты техникалық пайдалану және қызмет көрсету қағидалары. 3. Бұрғылау жұмыстарының нормалары мен бағалары, оларды қайта қарау тәртібі. 4. Бұрғылау ерітіндісін дайындауға қойылатын талаптар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Ұңғымаларды жуу бағдарламаларын жасау және бақылау	Машықтар: 1. Бұрғылау ерітіндісін дайындау және өңдеу жөніндегі өкімдерді дайындау мақсатында жуу бағдарламаларын талдау. 2. Бағдарламадан ауытқуларды, технологиялық бұзушылықтарды, күрделі технологиялық объектілерді анықтау. 3. Жуу сұйықтықтарын сервистік сүйемелдеу саласында жаңа технологиялық шешімдерді әзірлеу және енгізу. Білімдер: 1. Нақты геологиялық-техникалық жағдайларда бұрғылау ерітінділері мен химиялық реагенттерді пайдалану тиімділігі. 2. Бұрғылау ерітіндісін дайындау және өңдеу кезіндегі технологиялық процестер. 3. API стандарттары бойынша толық өлшемдерді жүзеге асыру.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 4: Ұңғыма бойынша белгіленген есептілікті жүргізу	Машықтар:		
		1. Технологиялық құжат айналымын бақылау (тәуліктік мәліметтер, бұрғыланған ұңғымалар бойынша есептер және т.б.). 2. Ұңғыма бойынша есепті (баянатты) күнделікті толтыру. 3. Ұңғымаларды бұрғылау аяқталғаннан кейін есептер жасау. 4. Объектідегі химиялық реагенттердің көлеміне түгендеу жүргізу. 5. Химиялық реагенттер мен материалдардың келуі мен шығынын есепке алуды жүргізу.		
		Білімдер:		
		1. Өндірістік және есептік құжаттаманы жүргізу тәртібі мен қағидалары. 2. Ұңғымаларды бұрғылауға арналған жобалау-өндірістік құжаттаманы әзірлеу талаптары мен тәртібі. 3. ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Аналитикалық ойлау Зейінділік Проблемаларды шешуге кәсіби көзқарас Ұйымдастырушылық қабілет Өз бетімен жұмыс істей білу			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	6	Бұрғылау жөніндегі супервайзер		
	2	Бұрғылау ерітінділері жөніндегі зертханашы-коллектор		
	4	Бұрғылау ерітінділері жөніндегі зертханашы-химик		
16. Кәсіптің карточкасы «Бұрғылау жөніндегі директор»:				
Топтың коды:	1321-0			
Қызмет атауының коды:	-			
Кәсіптің атауы:	Бұрғылау жөніндегі директор			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7			
подуровень квалификации по ОРК:				
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 2-тарау. 1-бөлім. § 69 Өндіріс жөніндегі директордың орынбасары			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:				
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:				
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:				

Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұңғымаларды бұрғылау, аяқтау және жөндеу, сондай-ақ ұңғымаішілік жұмыстар жөніндегі жұмыстарды басқару және ұйымдастыру	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұңғымалар құрылысының және ұңғымаішілік жұмыстардың уақтылы және сапалы техникалық дайындығын бақылау 2. Апаттылықты талдау және ұңғымаларды салу кезінде апаттардың, ақаулар мен асқынулардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Кәсіпорынның техникалық саясаты мен даму келешегін анықтау
Еңбек функциясы 1: Ұңғымалар құрылысының және ұңғымаішілік жұмыстардың уақтылы және сапалы техникалық дайындығын бақылау	Дағды 1: Ұңғымаларды , өндірістік жабдықтар мен құрылыстарды жобалау технологиясының қауіпсіздік ережелері мен нормаларына сәйкестігін бақылау	Машықтар:
		1. Жобаның мақсаттарына, мұнай кен орындары үшін озық тәжірибеге, компания нормаларына және жергілікті нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес бұрғылауды жобалау, ұңғымаларды аяқтау, ұңғымаларды және ұңғымаішілік жұмыстарды күрделі жөндеу бағдарламаларын, кесте мен сметаны әзірлеуді қамтамасыз ету 2. Компания бөлімшелері мен мердігерлердің жұмысын үйлестіру арқылы бұрғылау, ұңғымаларды аяқтау және ұңғымаішілік жұмыстардың орындалуын, оның ішінде деректерді жинауды, коллекторды басқару жоспарын талдауды және әзірлеуді бақылау 3. Алаңдарды жайластыруды, бұрғылау объектілерін салуды, бұрғылау және мұнара монтаждау жұмыстарының кестелерін орындауды бақылау, ұңғымаларды бұрғылау саласында тәжірибе алмасу бойынша кеңестер өткізуді ұйымдастыру. 4. Бұрғылау жұмыстарын орындау үшін жабдықтар мен көліктерді дайындауды ұйымдастыру және бақылау. 5. Бұрғылауда отын, электр энергиясы, материалдар мен химиялық реагенттер шығысының техникалық негізделген нормаларын енгізуді ұйымдастыру. 6. Бұрғылау қондырғыларының, жабдықтардың, қашаулардың, турбобұрғылардың, бұрғылау құбырларының жұмыс тиімділігін бағалау. 7. Ғимараттардың жай-күйін талдау (жалпы, ішінара, ғимараттардың бөліктері мен инженерлік жүйелерді зерттеу). 8. Нормативтік актілерде белгіленген мерзімдерде зауыттың техникасы мен жабдықтарына техникалық диагностика жүргізуді, баптауды, объектілер бойынша құжаттаманы жүргізуді және объектілердің техникалық және санитарлық жай-күйін бақылау. 9. Пайдаланылатын және дайындалатын өндірістік жабдықтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, қауіпсіздік талаптарына сәйкес келмейтін жабдықтарды жаңғырту және ауыстыру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру. 10. Жаңа техника мен технологияларды енгізу жоспарларын, ұйымдастыру-техникалық іс-шаралар жоспарларын әзірлеуді және орындауды ұйымдастыру.

		Білімдер: 1. ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы. 2. Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. 3. Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайларын зерттеу әдістері. 4. Еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. 5. Жабдықтың техникалық жай-күйінің қауіпсіз жұмыс жүргізу талаптарына сәйкестігін бақылау қағидалары мен құралдары. 6. Қызметкерлерді қауіпсіздік талаптары туралы ақпараттандыру әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Апаттылықты талдау және ұңғымаларды салу кезінде апаттардың, ақаулар мен асқынулардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды өзірлеу	Дағды 1: Стандарттардың талаптарына және техникалық шарттарға, техникалық құжаттамаға, шарттардың талаптарына сәйкес ұңғымаларды салу процесін жүргізуді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Жаңа бұрғылау қондырғысының жинақталуын бақылау, қондырғының техникалық құжаттамасының бар болуы. 2. Бұрғылау қондырғылары мен бұрғылау жабдықтарының жаңа түрлерін сынау жөніндегі жұмыстарға басшылық ету. 3. Бұрғылау қондырғысы мен жабдықты монтаждау және бөлшектеу жөніндегі жұмысты бақылау. 4. Жабдықтардың, аспаптар мен құрылғылардың дефектоскопиясын жүргізуді бақылау. 5. Жұмыстарды жүргізу және жабдықтарды пайдалану кезінде технологиялық регламенттер мен қауіпсіздік талаптарының сақталуын бақылау. 6. Ұңғымаларды салу саласында жаңа техника мен озық технологияларды сынау мен енгізуді бақылау. 7. Құрылыс нормалары мен ережелеріне сәйкес жаңа немесе реконструкцияланған объектілерді пайдалануға беруді қамтамасыз ету. 8. Бұрғылау алаңдарын, ұңғымаларды бұрғылау технологиясын, көлікті дайындау бойынша өндірістік қызметтерді жүзеге асыратын ұйымдармен келісімшарттарды келісу.
		Білімдер: 1. Бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 2. Конструкцияларды өзірлеу талаптары мен тәртібі және ұңғымаларды бұрғылаудың технологиялық параметрлері. 3. Ұңғымаларды бұрғылау, игеру және күрделі жөндеу, Бұрғылау станоктарының ұтымды қозғалысы бойынша өндірістік кестелерді өзірлеу талаптары мен тәртібі. 4. Ұңғымаларды салуға техникалық құжаттаманы (геологиялық - техникалық нарядтар, режимдік - технологиялық карталар және т.б.) өзірлеу талаптары мен тәртібі. 5. Бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қатысты ұйымдастыру-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		-

	Дағды 2: Ұңғымаларды бұрғылау және игеру кезіндегі шиеленістер мен апаттарды талдау	Машықтар: 1. Ұңғымаларды бұрғылау кезінде авариялардың алдын алу және жою жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге басшылық ету. 2. Апаттылықты талдау және ұңғымаларды салу кезіндегі апаттардың, ақаулар мен шиеленістердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге басшылық жасау. 3. Бөлімшелер басшылары мен мамандарының еңбекті қорғау талаптарын, өртке қарсы, апатқа қарсы қауіпсіздік талаптарын сақтауын, жоғары тұрған ұйымдардың бұйрықтары мен нұсқауларын және мемлекеттік қадағалау органдарының нұсқамаларын орындауын ұйымдастыру және бақылау. 4. Жаңа техника мен технологияны енгізу бойынша ұсыныстарды қарастыру, еңбек жағдайлары мен қауіпсіздігі. 5. Қызметкерлерді қауіпсіз жұмыс әдістері мен әдістеріне оқыту жөніндегі жұмысты бақылау.
		Білімдер: ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы. 2. Ұңғымаларды салу бойынша жұмыстарды орындау кезінде техникалық ақаулардың, апаттардың, шиеленістердің, ақаудың пайда болу себептері, олардың алдын алу және жою тәсілдері. 3. Ұңғымаларды салу техникасы мен технологиясы, бұрғылау жұмыстарын жобалау және жоспарлау саласындағы озық тәжірибе. 4. Экономика және өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 5. Техникалық құжаттаманы ресімдеу тәртібі. 6. Мұнара тұрғызу, ұңғымаларды бұрғылау және сынау технологиясы. 7. Бұрғылау жабдықтары, құралдары және оларды техникалық пайдалану ережелері. 8. Ұңғымаларды салудың техникалық ережелері. 9. Бұрғылау техникасы мен технологиясы саласындағы отандық және әлемдік тәжірибе.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Кәсіпорынның техникалық саясаты мен даму келешегін анықтау	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Бұрғылау қондырғыларының, жабдықтардың, қашаулардың, турбобұрғылардың, бұрғылау құбырларының жұмыс тиімділігін бағалау. 2. Ұңғымаларды салу саласында жаңа техника мен озық технологияларды сынау мен енгізуді бақылау. 3. Жаңа техника мен технологияны енгізу бойынша ұсыныстарды қарастыру, еңбек жағдайлары мен қауіпсіздігі. 4. Қызметкерлерді қауіпсіз жұмыс әдістері мен әдістеріне оқыту жөніндегі жұмысты бақылау.
		Білімдер: 1. Бұрғылау техникасы мен технологиясы саласындағы отандық және әлемдік тәжірибе. 2. Ұңғымаларды салу техникасы мен технологиясы, бұрғылау жұмыстарын жобалау және жоспарлау саласындағы озық тәжірибе.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Кәсіби жағдайларды талдау Кәсіби шешімдер қабылдау Заманауи технологияларды, техникалар мен құралдарды меңгеру	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Бұрғылау бөлімінің бастығы	
	6	Бұрғылау жөніндегі супервайзер	
	7	Бас инженер	
17. Кәсіптің карточкасы «Бас инженер (өндіруші өнеркәсіп)»:			
Топтың коды:	1322-0		
Қызмет атауының коды:	1322-0-007		
Кәсіптің атауы:	Бас инженер (өндіруші өнеркәсіп)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Бас инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Бұрғылау жөніндегі бас инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Талаптарға және технологиялық процеске сәйкес мұнай-газ ұңғымаларын салу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру және бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай-газ ұңғымаларын салу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру 2. Құжаттама мен жұмыс жоспарларына сәйкес ұңғымаларды салу процесін жедел бақылау және басқаруды ұйымдастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Патенттік-өнертапқыштық қызмет, өнімді стандарттау және сертификаттау, жұмыс орындарын аттестаттау және ұтымды ету мәселелері жөніндегі жұмысты үйлестіру	
Еңбек функциясы 1: Мұнай-газ ұңғымаларын салу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру			

	Дағды 1: Ұңғымаларды салу жөніндегі жұмыстарды басқару	Машықтар: 1. Заңдардың, стандарттардың, қауіпсіздік ережелері мен нормаларының, лицензиялаудың қолданылу шарттарының талаптарына сәйкес өндірісті, өндірістік процестерді және жекелеген жұмыстарды жүргізуді, өндірістік жабдықтар мен көлік құралдарын пайдалануды ұйымдастыру. 2. Басшылар мен инженерлік-техникалық қызметкерлердің стандарттардың, қауіпсіздік ережелері мен нормаларының талаптарын, жоғары тұрған органдардың бұйрықтары мен нұсқауларының, бақылаушы органдардың нұсқамаларының орындалуын ұйымдастыру және бақылау. 3. Орындалған жұмыстар туралы құжаттамаға уақтылы қол қоюды бақылау. 4. Құжат айналымының уақтылығы мен дұрыстығын қамтамасыз ету. 5. Тапсырыс берушілермен және мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл. 6. Басқарушылық ішкі есептілікті жүргізу. 7. Ұңғымаларды салу мерзімдерін қысқарту, ұңғымаларды өткізуді жеделдету жөніндегі жұмыстарды сапалы орындау кезінде олардың құнын төмендету жөніндегі іс-шараларды енгізу. 8. Өндірістің техникалық дайындығының қажетті деңгейін бақылау, өндіріс тиімділігі мен еңбек өнімділігін арттыру, шығындарды азайту (материалдық, қаржылық, еңбек). 9. Техникалық құжаттаманың уақтылы дайындалуын бақылау (сызбалар, ерекшеліктер, техникалық шарттар, технологиялық карталар, регламенттер, техникалық тапсырмалар және т.б.). Білімдер: 1. ҚР Экологиялық кодексі, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексі, «Азаматтық қорғау туралы» ҚР Заңы. 2. Бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 3. Ұңғымаларды бұрғылаудың конструкциялары мен технологиялық параметрлерін әзірлеу талаптары мен тәртібі. 4. Ұңғымаларды бұрғылау, игеру және күрделі жөндеу, бұрғылау станоктарының ұтымды қозғалысы бойынша өндірістік кестелерді әзірлеу талаптары мен тәртібі. 5. Ұңғымаларды салуға техникалық құжаттаманы (геологиялық - техникалық нарядтар, режимдік - технологиялық карталар және т.б.) әзірлеу талаптары мен тәртібі. 6. Ұңғымаларды бұрғылауға арналған жобалау-өндірістік құжаттаманы әзірлеу талаптары мен тәртібі. 7. Бұрғылау жұмыстарын жоспарлау, жобалау және қаржыландыру тәртібі. 8. Бұрғылау жұмыстарының нормалары мен бағалары. 9. Өндірістік және есептік құжаттаманы жүргізу тәртібі мен қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Құжаттама мен жұмыс жоспарларына сәйкес ұңғымаларды салу процесін жедел бақылау және басқаруды ұйымдастыру		

	Дағды 1: Өндірістік процестердің қауіпсіз және апатсыз жүргізілуін қамтамасыз ету және бақылау	Машықтар: 1. Құрылыстар мен жұмыс объектілерін (бұрғылау қондырғылары және т.б.) қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру. 2. Жобалау, конструкторлық және технологиялық тәртіптің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі жөніндегі қағидалардың, табиғат қорғау, санитариялық органдардың, сондай-ақ техникалық қадағалауды жүзеге асыратын органдардың талаптарының сақталуын бақылау. 3. Жабдықтар мен көлік құралдарының физикалық және моральдық тұрғыдан ескірген немесе өнеркәсіптік қауіпсіздігіне сәйкес келмейтін жөндеулердің, жаңғыртулардың және жоспарлы ауыстырудың барлық түрлерінің уақтылы жүргізілуін бақылау. 4. Инспекциялау ұйымдарының ескертулерін жою жөніндегі іс-шаралардың орындалуын бақылау. 5. Қауіпті өндірістік объектілерде инциденттердің пайда болу себептерін талдау, себептерді жою және алдын алу бойынша шаралар қабылдау. 6. Техникалық шарттардың, өнеркәсіптік қауіпсіздік ережелерінің, жабдыққа арналған стандарттар мен басқа да нормативтердің талаптарына сәйкестігін кірме қадағалау. 7. Жаңа технологиялық процестердің енгізілуін және өндірісті неғұрлым жетілдірілген ұйымдастыруды бақылау. Білімдер: 1. Өндірістік тапсырмаларды жасау және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басқа да басшылық, әдістемелік және нормативтік материалдары. 2. Ұңғымаларды бұрғылау, мұнай және газ кен орындарын игеру саласындағы қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, әдістемелік, нормативтік және басшылыққа алынатын басқа да материалдар. 3. Бұрғылауда технологиялық дайындықты ұйымдастыру. 4. Ұңғымаларды бұрғылау әдістерінің технологиясы. 5. Ұңғымаларды бұрғылау техникасы мен технологиясы саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 6. Жабдықты пайдалануға және бұрғылау жұмыстарын жүргізуге қойылатын талаптар. 7. Ұңғымаларды салу кезінде орындалатын жұмыстардың түрлері. 8. Бұрғылау жабдығын, бақылау-өлшеу аппаратурасын, аспапты техникалық пайдалану және қызмет көрсету қағидалары. 9. Бұрғылау кезіндегі техникалық ақаулардың, апаттар мен асқынулардың себептері мен жағдайлары, олардың алдын алу және жою тәсілдері. Дағдыны тану мүмкіндігі:
Қосымша еңбек функциясы 1: Патенттік-өнертапқыштық қызмет, өнімді стандарттау және сертификаттау, жұмыс орындарын аттестаттау және ұтымды ету мәселелері жөніндегі жұмысты үйлестіру		-

	Дағды 1:	Машықтар:
	-	1. Басшылар мен инженерлік-техникалық қызметкерлердің стандарттардың, ережелер мен қауіпсіздік нормаларының талаптарын, жоғары тұрған органдардың бұйрықтары мен нұсқауларын, бақылаушы органдардың нұсқамаларын орындауын ұйымдастыру және бақылау. 2. Инспекциялаушы ұйымдардың ескертулерін жою жөніндегі іс-шаралардың орындалуын бақылау. 3. Жобалық-конструкторлық және жобалық-технологиялық жұмыстардың жоғары техникалық деңгейін, патентке қабілеттілігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру. 4. Ұйымның өндірістік қызметінде қолдануға жоспарланған өнертабыстарды ұйым мамандарының іріктеуін және зерделеуін қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		1. 9000 сериялы ИСО стандартына сәйкес сапаны басқару жүйесін ұйымдастыру жөніндегі талаптар. 2. Патенттік зерттеулер жүргізу тәртібі мен әдістері. 3. Патенттік жұмысты ресімдеу және ұйымдастыру, ұйымдағы оңтайландыру және өнертабыс ережелері. 4. Стандарттау және сертификаттау жөніндегі нормативтік құжаттар. 5. Жабдыққа арналған техникалық шарттардың, стандарттардың және басқа да нормативтердің талаптары. 6. Өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Өндірістік процесті ұйымдастыру және басқару Басқару және экономикалық міндеттерді қою Тапсырмалардың орындалуын бақылау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Бұрғылау бөлімінің бастығы
	7	Бұрғылау жөніндегі директор
	8	Бас директордың орынбасары
	8	Бас директор

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

18. Мемлекеттік органның атауы:
19. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
 «Мұнай және газ ақпараттық талдау орталығы» АҚ
 Жоба жетекшісі:
 Маркенов С.С.
 Орындаушылар:
 Абулкаиров Е., , ye.abulkairov@iacng.kz
20. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:
21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -
22. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -
23. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 2, 2022 ж.
24. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2025 ж.